

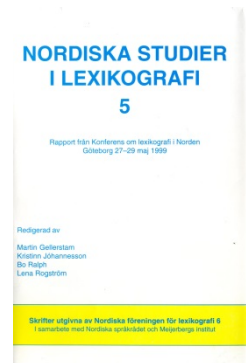
NORDISKE STUDIER I LEKSIKOGRAFI

Titel: Gamla ord blir som nya - OSA-databasen som källa och resurs

Forfatter: Yvonne Cederholm og Lena Rogström

Kilde: Nordiska Studier i Lexikografi 5, 2001, s. 66-79
Rapport från Konferens om lexikografi i Norden, Göteborg 27.-29. maj 1999

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nsil/issue/archive>

© Nordisk forening for leksikografi

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre Nordiske studier i leksikografi (1-5) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Yvonne Cederholm
Lena Rogström

Gamla ord blir som nya OSA-databasen som källa och resurs

The Swedish historical dictionary, *Ordbok över svenska språket utgiven av Svenska akademien*, is now available on the Internet as the OSA database. The dictionary as such is a very valuable source for lexicological research, and the OSA database makes it possible to extract separate structural categories in the dictionary in a much easier and faster way than you can accomplish by looking up the actual category in the 32 written volumes.

One way of using the database is to "recycle" the examples from the authentic texts used in the dictionary, in order to create synchronical corpuses from different periods. These corpuses can then be used as primary material for further examinations.

For this paper we extracted a textcorpus of all the 18th century examples from the database – approximately 850 000 words. We then made comparisons with two older studies of 18th century texts, the first one concerning morphology and the other spelling principles, in order to confirm, and hopefully improve, the earlier results.

Thus, our main purpose of this paper is to show the advantages of creating your own corpus out of already existing data, a new opportunity that the OSA database provides for scholars in historical linguistics.

Sedan 1983 har det s.k. OSA-projektet funnits vid Språkdata, Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet. Projektet syftar till att omvandla den svenska historiska ordboken *Ordbok över svenska språket utgiven av Svenska akademien*, vanligen kallad SAOB, till en sökbar databas – ett arbete som efter en lång struktureringsfas nu börjar ge resultat. (För mer ingående information om databasens utformning se Cederholm 1996.)

OSA finns sedan maj 1998 tillgänglig för sökning på Internet. Förutom de mest grundläggande sökningarna på enskilda artiklar i ordboken erbjuder gränssnittet också mer avancerade sökningsmöjligheter som bygger på att man kan söka enskilda kategorier genom hela ordboken – ett arbete som är möjligt att genomföra också i den tryckta ordboken men som där tar oerhört mycket längre tid i anspråk. Exempel på sådana sökningar är

t.ex. alla ord som kategoriserats enligt en viss fackordstillhörighet, har en viss etymologisk härkomst eller är bildade med ett visst avledningsmorfem.

Utgångspunkten för detta föredrag är en korpus bestående av alla språkprov från 1700-talet i SAOB, här kallad OSA-korpusen. Denna ska ses som ett första steg i uppbyggnaden av en större OSA-korpus, där användaren kan söka i delkorpusar genom att ange parametrar som genre, författare eller tidsperioder. Ett exempel kan vara en historisk dagstidningskorpus innehållande alla språkprov från Aftonbladet, Stockholmstidningen, Svenska Dagbladet etc. Detta är så vitt vi kan se ett nytt sätt att etablera ett källmaterial för exempelvis språkliga undersökningar av språkhistorisk karaktär.

SAOB är i kraft av sin storlek och omfattning en viktig källa i lexikalisk forskning. Ordboken är oerhört detaljerad och ger upplysningar om enskilda ords alla sidor: uttal, böjning, härkomst, betydelse och ordbildning. Alla uppgifter bygger på autentiska språkprov. Just det faktum att SAOB utnyttjar så många autentiska källor gör att den lämpar sig väl som källmaterial. Merparten av det skriftliga material som finns från gångna tider har utnyttjats av SAOB, vilket innebär att täckningsgraden över tid, genre och texttyp borde vara optimal i förhållande till befintliga källor. Givetvis kan man själv samla in samma material och skapa en textkorpus på egen hand, men problemet med att skapa korpusar av gamla texter är att scanningsmöjligheterna är begränsade på grund av den tryckta textens ojämna kvalitet. Att skriva in texterna för hand innebär att insamlingsfasen blir oerhört lång och kostsam. Fördelen med att använda SAOB som källa till nya delkorpusar är att materialet redan finns tillgängligt, att det bygger på olika typer av källor och att det är kontrollerat flera gånger. Denna "återanvändning" av en redan befintlig korpus gör att man nu kan använda SAOB:s material på ett nytt sätt.

För att visa hur sådana delkorpusar kan användas görs här en jämförelse med tre större undersökningar som bygger på material från 1700-talet.

1. 1700-talskorpusens utformning

Kraven på hur en korpus skall vara sammansatt för att på bästa sätt göra språket rättvisa är stora. En historisk korpus kan emellertid inte bli bättre än vad källäget tillåter eftersom korpusen inte kan innehålla fler texter än de som finns tillgängliga från epoken i fråga. Att det är stor skillnad på antalet källor från 1500-, 1600- och 1700-talet i SAOB visar sig när man söker i den bibliografiska databasen:

- 1500-talet: 114 titlar, 24 namngivna författare (79 % anonyma källor)
- 1600-talet: 640 titlar, 254 namngivna författare (60 % anonyma källor)
- 1700-talet: 1 689 titlar, 714 namngivna författare (58 % anonyma källor)

En närmare undersökning av språkproven från respektive sekel visar att det är vissa årtal som är mer frekvent förekommande än andra, vilket betyder att den kronologiska täckningsgraden är något skev för de äldsta seklen. Man kan också anta att flera språkprov kommer från samma källa. I bild 1 visas språkprovets fördelning över nästan fem sekler uppdelade på 25-årsperioder:

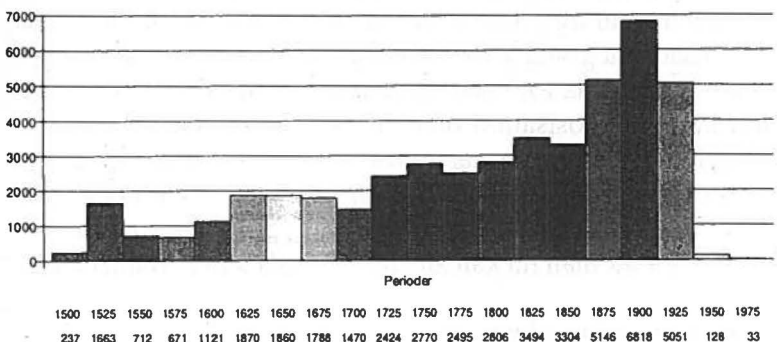

BILD 1. Språkproven i SAOB fördelade på 25-årsperioder.

Vissa perioder innehåller fler språkprov än andra, vilket troligen beror på tillgången till källor från den aktuella tidsperioden. Av denna orsak är perioden 1525–1550 starkt representerad genom bibelöversättningarna från denna tid samt Gustav Vasas registratur. Samma förklaring kan tillämpas på perioden 1900–1925, med den nya bibelöversättningen från 1917.

Vi har valt att arbeta med 1700-talsspråkproven för att få en korpus som innehåller många olika genrer och har en förhållandevis jämn spridning över tiden. Korpusen består av 1 416 020 ord, fördelade på 72 910 språkprov. I ordantalet är inbegripet källhänvisningar och redaktionell, supplerad, text. Tar man bort källhänvisningarna återstår ca 925 000 ord. Genom att räkna bort antalet parenteser, som uppskattningsvis innehåller ca tre ord supplerad text, hamnar man på en summa av 850 000 ord totalt. Dessa utgörs av 207 000 olika ord (*types*).

Materialet är hämtat från 1 689 olika titlar, och det finns 714 namngivna författare. Det skall dock påpekas att alla källhänvisningar inte beledsagas av språkprov. En stor del av beläggen återges bara med källhänvisning.

2. En jämförelse med äldre undersökningar

2.1. Morfologi

För att närmare exemplifiera korpusens möjligheter jämför vi med några äldre undersökningar där 1700-talssvenska ingår antingen som huvudsakligt material eller som delmaterial. Undersökningarna behandlar morfologi, ortografi och lexikon.

Den första undersökningen är Östman (1992) vars huvudsakliga syfte är att undersöka hur korta former av vissa ord introduceras i svenskt skriftspråk, och under vilka språkliga betingelser kortformerna används. Östman menar att kortformerna säkerligen använts i talspråk sedan medeltiden, och att de får insteg i svenskt skriftspråk under nysvensk tid (Östman 1992:12). Somliga former etableras snabbt såsom *mor*, *far* och *bror* medan andra former tar längre tid på sig och används olika beroende på

genre och språkliga omständigheter. Somliga former är ännu inte helt etablerade som kortformer t.ex. *nåt*, *sånt* och *stan* (Östman 1992:11).

Undersökningen spänner över äldre nysvensk tid fram till modern tid. För undersökningen av de äldsta texterna utnyttjar Östman en textbank över nysvenska, sammanställd vid Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet. Denna uppgår till 300 000 ord totalt. Från 1700-talet finns enbart två texter i textbanken: *Jon Stålhammars brev till hustrun Sofia Drake* (1700–1708) på 44 000 löpord och *Johan Runius prosastycken på svenska* (1710) på 30 000 löpord. Förutom dessa två texter undersöker Östman också Dalins *Then Swänska Argus* (1732–42), 210 000 löpord, samt jämför med den andra upplagan av Argus från 1754. Totalt har Östman således ett material som för 1700-talssvenskans vidkommande uppgår till 284 000 ord, vilket kan jämföras med vårt material på 850 000 ord. Östmans 1700-talstexter är koncentrerade till första hälften av 1700-talet och den senare delen av seklet behandlas inte alls. (Den författare som kommer efter Dalin är Strindberg, vilket alltså ger ett kronologiskt gap på över 100 år.) Vårt material är hämtat från hela perioden.

Även om OSA-korpusen till viss del innehåller material som Östman av olika skäl inte vill ha med som undersökningsmaterial (t.ex. formelartat språk som lag- och bibelspråk, samt genrer som står talspråket alltför nära såsom dramer), så skulle man genom en utrantering av denna typ av källor ändå få en korpus som i storlek och genremässig spridning är större än Östmans och därmed troligen också skulle säga mer om utvecklingen av kortformerna generellt sett.

I tabell 1 ges en enkel uppställning över antalet belägg ur vardera materialet. Man kan tydligt se att OSA-korpusen ger ett bättre utgångsläge för undersökningen genom att framför allt kortformerna är bättre representerade. Också en del långformer, t.ex. *moder* som saknas helt hos Stålhammar och Runius, är bättre belagda i OSA, tillsammans med kortformen *mor*. Även kortformen av best. form. pl. *dar* är talrikare i OSA, och kan

bilda underlag för en grundligare undersökning om utvecklingen av formen.

TABELL 1. *Antal belägg av substantiven dag, stad och moder.*

	Stålhammar	Runius	Dalin	OSA
dagen	–	–	60	167
dagar	15	9	59	151
dan	–	–	–	2
dar	–	1	18	30
staden	–	–	55	167
stan/sta'n	–	–	1	1/3
moder	–	–	8	64
mor	–	2	39	49

På samma sätt är det med de pronomen som återges i tabell 2.

TABELL 2. *Antal belägg av pronomenet er.*

	Stålhammar	Runius	Dalin	OSA
er	9	25	456	267
eder	94	4	30	190

Också här ger OSA-korpusen en god komplettering. Stålhammars flitiga bruk av *eder* förklarar Östman med att ordet ingår som en ritualiserad välgångsönskning i breven (1992:42), vilket är fullt rimligt. Dalins *Argus* innehåller många partier med direkt tilltal till läsaren vilket förklarar hans omfattande användning av *er*. Av denna anledning kan det vara behövligt med ett material som innehåller fler texttypsmönster, vilket OSA gör.

Östman undersöker också flera adverb. I denna undersökning har endast *sedan* och *neder* med respektive kortformer undersökts. Resultaten redovisas i tabell 3. *Sedan/sen* förefaller följa de regler som finns också idag, genom att *sedan* troligen är den mer skriftspråkliga varianten. Utan att ha undersökt det närmare kan man anta att *sen* bara återfinns i de mer talspråkliga texterna.

En jämförelse med OSA visar att *ned* har fler förekomster än *neder*, och att de båda kortformerna *ned* och *ner* tillsammans vida överstiger långformen. På samma sätt är det hos Dalin,

medan de båda andra texterna inte har så många belägg alls. Förmodligen skulle OSA kunna ge en mer differentierad bild av utvecklingen av dessa former.

TABELL 3. *Antal belägg av adverbena sedan och neder.*

	Stålhammar	Runius	Dalin	OSA
sedan	97	45	201	600
sen	1	3	90	64
se'n	—	—	—	18
neder	3	5	8	156
ned	2	6	64	173
ner	—	—	1	56

Vad beträffar verben har vi valt att jämföra endast två verb, *draga* och *säga*, i olika former.

TABELL 4. *Antal belägg av verben draga och säga.*

	Stålhammar	Runius	Dalin	OSA
draga (inf + plur)	—	5	22	125
dra (inf + plur)	2	1	16	16
drager	—	—	4	37
drar	—	—	20	26
sade	—	46	391	118
sa	—	6	6	25

Vad som är tydligt är att den tidsmässiga spridningen för dessa belägg är ringa hos Östman, framför allt vad gäller *draga*. Det är egentligen bara Dalin som har godtagbart många belägg på detta verb. Också här skulle en kompletterande undersökning vara av stort värde.

Östman är intresserad av att kartlägga kortformernas utveckling i förhållande till andra språkliga faktorer som kunnat påverka deras uppkomst och etablering. En sådan faktor är formernas semantiska sida, där bl.a. polysema ord ibland kan ha en form kopplad till en viss betydelse. Ett sådant exempel är *fader/far* där den långa formen, framför allt hos Dalin, reservera-

tas för betydelsen 'andlig fader' och den korta formen för betydelsen 'köttslig far'. För att se om denna fördelning går att skönja också i OSA-korpusen undersökte vi dessa ord närmare.

TABELL 5. *Fördelningen av fader och far.*

RUNIUS		STÅLHAMMAR		DALIN		OSA	
FADER	FAR	FADER	FAR	FADER	FAR	FADER	FAR
K: 6	K: 3	K: 1	K: 9	K: 3	K: 24	K: 55	K: 23
A: -	A: -	A: 4	A: -	A: 29	A: 12	A: 10	A: 1

(K= köttslig far, A= andlig far)

Man kan av siffrorna se att kortformen oftast har betydelsen 'köttslig far', också i OSA-korpusen. Sätillvida stämmer Östmans iakttagelse. Den långa formen, däremot, används också den till övervägande delen om 'köttslig far' i OSA-korpusen, vilket inte stämmer med Östmans antaganden.

Sammanfattningsvis kan man säga att OSA-korpusen ofta bekräftar vad Östman kommit fram till, men att man i flera fall hade nått säkrare resultat om man använt en större korpus, speciellt i de fall då hennes resultat bygger på endast en eller två av 1700-talskällorna. Man hade också fått en bättre uppfattning om utvecklingen under senare hälften av seklet.

När OSA-korpusen blir genreindelad får man dessutom ett bättre utgångsläge när det gäller att se vilka val av kort- respektive långform som är genrebundna.

2.2. Ortografi

Den andra undersökningen vi jämför med är Santesson (1986) som intresserar sig för det inflytande som boktryckare Lars Salvius hade på språknormeringen, speciellt den ortografiska, under sin verksamhet mellan åren 1743 och 1777. Santessons utgångspunkt är en jämförelse av böcker som tryckts i två upplagor, varav den andra upplagan tryckts hos Salvius men den första på ett annat tryckeri. Dessa speciella förutsättningar reducerar hennes undersökningsmaterial till 17 texter, som var och en

utgörs av ca 4 500 ord, vilket ger en totalmängd ord på ca 76 500 ord. Eftersom materialurvalet styrs av utomspråkliga premisser, kan inte OSA-korpusen förbättra källäget. Däremot kan den större korpusen användas för att undersöka om Santessons resultat är giltiga också för andra texter än sådana som är tryckta hos Salvius, och om man kan skönja någon språklig förändring i det senare 1700-talets stavningsnormer som kanske går att förknippa med Salvius insatser. Salvius verkade under mer än 30 år och tryckte många inflytelserika skrifter, t.ex. Vetenskapsakademiens handlingar, så det är inte helt orimligt att tänka sig att vissa av Salvius ortografiska principer slog igenom på större bredd.

Santesson undersöker en mängd olika ortografiska förändringar, men vi koncentrerar oss huvudsakligen på stavningen av två olika ljud representerade i ett och samma ord: *människa*. Genom att undersöka just detta ord kan man dels se hur stavningen av ä-ljudet varierar, men också stavningen av sje-ljudet. Stavningen av /ä/ är snarast lexikalt betingad enligt Santesson (1986:144) I hennes material kan man tydligt se att det sker en förändring från stavning med <e> i första upplagan till stavning med <ä> i andra upplagan. Hennes material uppgår till 117 belägg, inklusive avledningar, och i 101 av dessa belägg sker en förändring från stavning med <e> till <ä>. Vad som intresserar oss är i första hand om man kan se att det också fortsättningsvis, efter 1777, är en högre förekomst av stavning med <ä>.

Sökningen i OSA-korpusen gav totalt 423 belägg, varav 21 var avledningar. Två av beläggen har endast källangivelsen DENS. (densamme), så de går inte att tidsfästa eftersom språkproven i korpusen inte kommer i samma ordning som i SAOB. Totalt behandlas således 404 belägg.

I materialet syns tydligt att stavningen av sje-ljudet ändras från början till slutet av seklet (se tabell 5). Under första hälften av seklet dominerar stavningen med <i>-inskott, *menniskia*, för att mot slutet av seklet övergå till den stavning av sje-ljudet vi känner idag i detta ord: *menniska*. Man kan också se att stavningen av sje-ljud med <i>-inskott oftare hör samman med stavning av ä-ljudet med <e> (*menniskia*). Utvecklingen av ortografin för sje-ljudet i OSA-beläggen bekräftar Santessons resultat och hör

samman med en allmän utveckling av ortografin under 1700-talet.

Vad gäller stavningen av ä-ljudet dominerar <e>-stavning i OSA-korpusen. Stavning med <ä> ökar i frekvens mot slutet av seklet, men blir aldrig helt dominerande. Man kan således säga att <ä>-stavningen hör samman med senare delen av 1700-talet, men att man inte kan bekräfta att <e>-stavning övergår till <ä>-stavning som hos Salvius. Tabell 5 visar dock att ett skifte mellan de olika stavningarna sker mot mitten av seklet, även om ingen stavningsvariant kan sägas bli den dominerande.

Det finns dock några författare i OSA-korpusen som växlar mellan stavning med <e> och <ä>. Olof von Dalin har 16 belägg med <e> och två med <ä>. De sistnämnda återfinns i Vetenskapsakademins handlingar, som ju trycktes hos Salvius. Man får därför anta att Dalin själv stavade *menniska* men att Salvius ändrade två förekomster till *människa*.

Ett intressant fall är Johan Henrik Kellgren som totalt sett har 13 belägg i materialet varav sex med <ä>-stavning. Alla beläggen är från samma decennium, men variationen i stavning är stor. Beläggen fördelar sig på följande sätt:

menniska: 1781, 1785, 1787 (4 st), 1793;

människa: 1781, 1782, 1787, 1789;

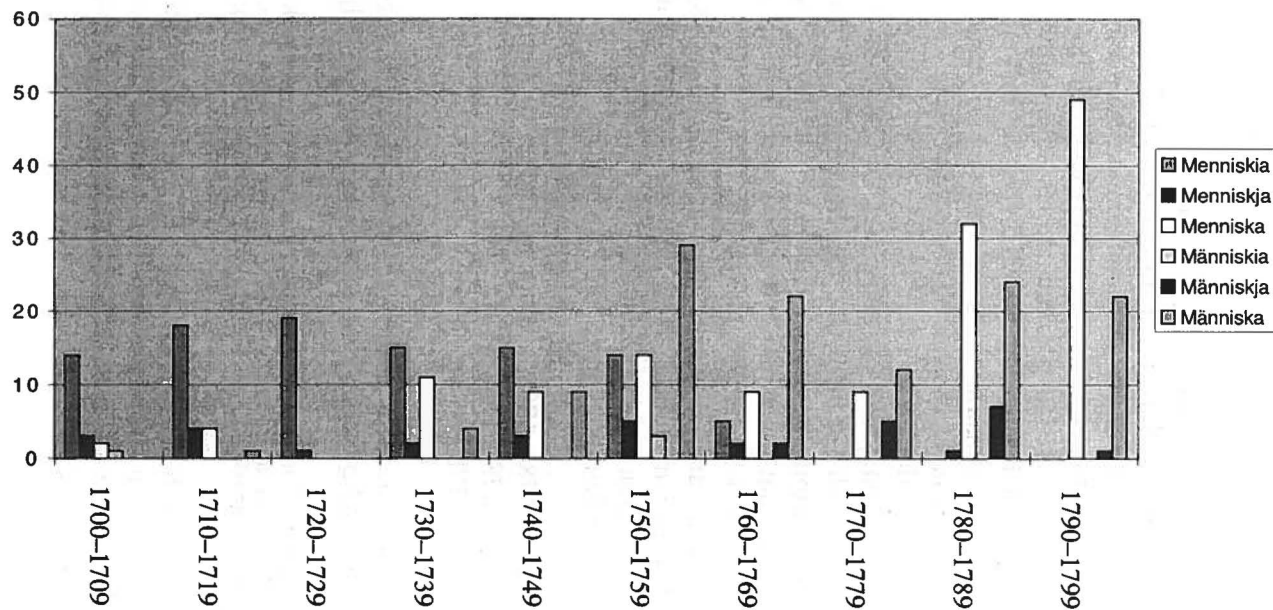
människja: 1782, 1787.

Två av exemplen (*människa* och *människja*) förekommer i samma språkprov och visar varierad stavning av sje-ljudet.

Arbete är ingen olycka, det retar til matlust och underhåller hälsan.
Dessutom är alt reciprokt. Om vi arbeta för människjan, arbetar
och människan för oss. KELLGREN (SVS) 4: 279 (1782).

Det förefaller således som om Kellgren varierar stavningen av såväl /ä/ som /j/, något man skulle kunna undersöka vidare i OSA-korpusen genom att skapa en korpus med språkprov från Kellgrens skrifter.

TABELL 6. Översikt över stavning av sje-ljud och kort ä-ljud.

Höpken verkar gå i motsatt riktning gentemot den antagna utvecklingen genom att han har <ä>-stavning under 1740-talet, men <e>-stavning i de två senare beläggen (*människa*: 1740 (2 st.), 1745 (2 st.); *menniska*: 1755, 1777). Förutom Kellgren och Höpken är det åtta författare som varierar stavningen, vilket inte är särskilt många. Alla har fler exempel på <e>-stavning än <ä>-stavning.

Materialet går således att använda för att se om vissa forskningsresultat rörande en del av epoken är giltiga också för andra skeden, och resultatet av denna undersökning visar att Salvius påverkat stavningen under sin verksamma tid, men att påverkan inte kan sägas ha uppkommit efter hans verksamma tid.

2.3. Lexikon

Många av SAOB:s språkprov är hämtade från andra ordböcker. En sådan källa är Serenius engelsk-svenska ordbok från 1734, som bidragit med över 1 600 av SAOB:s förstabelägg. Serenius ordböcker undersöks i Rogström (1998), där bl.a. förstabeläggen behandlas ingående. Ett skäl till att undersöka dem närmare är för att se vilken typ av ord som kan tänkas införlivas i ett språk med hjälp av tvåspråkiga ordböcker, speciellt om dessa, som Serenius, är de första av sitt slag i ett visst land. Av samma orsak är det viktigt att undersöka om orden verkligen användes av samtidens språkbrukare eller om de bara återfinns i ordböckerna. En dylik undersökning går bara att genomföra med hjälp av en textkorpus från den aktuella tiden, varvid OSA-korpusen passar bra.

En undersökning av detta slag kan också vara en hjälp för det rent redaktionella arbetet på SAOB, genom att man enkelt kan kontrollera om ett visst ord verkligen är det äldsta belägget, eller om det redan finns i ordboken i ett annat, äldre språkprov. Man kan också kontrollera om man varit konsekvent i återgivandet av vissa uppgifter. (I undersökningen ovan framkom att Bælter var en av de författare som växlat i stavningen av *e* och *ä*, men en

kontroll visar att det rör sig om en boktitel, *Guds sons människio-blifvande*, som återgivits på två olika sätt i SAOB.)

Av de ord som SAOB angivit som förstabelägg ur Serenius (1734) har vi undersökt följande (här återgivna med normaliserad stavning): *ambassad*, *adventstid*, *barnbok*, *disk* (i affär), *docka* (för skepp), *flanellskjorta*, *fluglort*, *gräddost*, *harpa* (om kvinna), *hotfull*, *instrumentalmusik*, *intrig* (i pjäs), *kaffeböna*, *knapadel*, *knekt* (i kortspel), *kola av* ('dö'), *krona eller klave*, *köttkniv*, *klöver* (kortspelsfärg), *lilltå*, *lösmynt*, *metafysik*, *mödomshinna*, *republikan*, *ruter*, *rökare*, *skela*, *skogshuggare*, *snabel* (på elefant), *spader*, *sparka fotboll*, *statsbesök*, *storrökare*. Orden som undersökts är med något undantag tämligen vardagliga ord och heller inte speciellt märkliga eller lågfrekventa ord. Av de undersökta orden återfanns endast *ambassad* (1740, 1791), *instrumentalmusik* (1770), *kaffeböna* (1753), *knekt* (1781), *klöver* (1739, 1745 (3ggr), 1781, 1790), *metafysik* (1719, 1790), *ruter* (1745, 1775, 1790), *rökare* (1746) och *spader* (1745, 1790). Det enda ord som har ett äldre belegg än 1734 är *metafysik*, som förekommer redan 1719. Detta belegg avser dock en bok av Aristoteles med titeln *Metaphysica*, och kan därmed inte räknas som ett tidigare förstabelägg på detta ord i svenskan.

Snabel återfanns inte i betydelsen 'elefantsnabel', men väl i flera andra betydelser av 'nos' e.d. på andra djur: bin, kalkon, mullvad och pelikan. *Statsbesök* fanns inte heller, men väl 47 andra sammansättningar med förleden "stat", så *statsbesök* passar väl in i ordbildningstypen.

Det är något förvånande att inte fler ord återfanns i OSA-korpusen. En förklaring kan vara att de kanske är för vardagliga för att finnas med i de källor från denna tid som SAOB utnyttjat. Även om genrespridningen är stor, är det trots allt ändå en brist på texter som behandlar vardagliga, triviala ting, vilket är en följd av källäget. Det saknas helt enkelt dylika texter från äldre tider.

3. Sammanfattning

OSA-databasen är viktig för språkhistorisk, lexikologisk forskning. Genom att konstruera delkorpusar av olika slag kan man utnyttja det rikhaltiga materialet för mer synkrona undersökningar och för pilotundersökningar av skilda slag, vilket detta föredrag velat belysa genom en jämförelse med tre äldre undersökningar av 1700-talssvenska.

Databasen erbjuder dessutom stora möjligheter till kontroller av det rent redaktionella arbetet med ordboken genom att man på ett enkelt sätt kan se hur enskilda uppgifter återgivits och formulerats i de äldre delarna. Man får också en möjlighet att kontrollera att inga äldre belägg av enskilda språkprov förekommer på annan plats i ordboken.

Litteratur

- Cederholm, Yvonne. 1996. "A Historical Lexical Database of Swedish. The O.S.A Project." *EURALEX '96 Proceedings*. S. 65–72.
- Rogström, Lena. 1998. *Jacob Serenius lexikografiska insats*. (Meijerbergs arkiv för svensk ordforskning. 22.) Göteborg.
- Santesson, Lillemor. 1986. *Tryckt hos Salvius*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap. A 37.) Lund.
- Serenius, J. 1734. *Dictionarium Anglo–Svethico–Latinum*. Hamburg.
- Östman, Carin. 1992. *Den korta svenskan. Om reducerade ordformers inbrytning i skriftspråket under nysvensk tid*. (Skrifter utgivna vid Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet. 30.) Uppsala.